

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินโครงการพัฒนา
จิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
23 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการศึกษาวิจัย
6. ข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อประเมิน
โครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งประยุกต์ใช้แบบการประเมินตามรูปแบบจำลองซิป โมเดล (CIPP Model) โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบท ด้านความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของโครงการ ความต้องการ และความคาดหวัง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า ด้านความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

3. เพื่อประเมินกระบวนการ การดำเนินงานด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

4. เพื่อประเมินผลผลิต ด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

5. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

สมมุติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับนโยบาย และเป้าหมายของโครงการ อยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความพร้อมหรือเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเหมาะสมของการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีประสิทธิภาพของการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 91 คน ครู จำนวน 1,815 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 387 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 55 คน ครูจำนวน 220 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 54 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาหลักการ กรอบแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามสถานภาพของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต โดยมีค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านบริบท มีค่าอำนาจจำแนก มีค่าความเชื่อมั่น 0.958 ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าอำนาจจำแนก 0.646– 0.855 มีค่าความเชื่อมั่น 0.933 ด้านกระบวนการ ค่าอำนาจจำแนก 0.626 – 0.864 มีค่าความเชื่อมั่น 0.967 ด้านผลผลิต ค่าอำนาจจำแนก 0.665 – 0.856 มีค่าความเชื่อมั่น 0.951

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 27 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 55 คน ครู จำนวน 220 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 54 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 329 ฉบับ ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง จำนวน 329 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลการวิจัย

การประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านบริบท ผลการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับนโยบาย และเป้าหมายของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สอง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการพัฒนาจิตสาธารณะ เป็นแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความประพฤติ และค่านิยม และกิจกรรมของโครงการช่วยทำให้นักเรียนมีจิตสาธารณะมากขึ้นตามลำดับ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน มีความพร้อมหรือเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สี่ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอ คณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งเป็นตัวแทนของบ้าน วัด โรงเรียน และบุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ ตามลำดับ
3. ด้านกระบวนการ ผลการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน มีความเหมาะสมของการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สาม และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ และมีการประชุมและวางแผนการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอตามลำดับ
4. ด้านผลผลิต ผลการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน มีประสิทธิภาพของการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่หนึ่ง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผลการดำเนินงานโครงการทำให้นักเรียนดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ และสิ่งแวดล้อม ด้วย

ความเต็มใจมากขึ้น ผลการดำเนินงานโครงการทำให้นักเรียนช่วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ ครู ทำงานด้วยความเต็มใจมากขึ้น และโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นการ พัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน ให้ประโยชน์แก่โรงเรียน และชุมชน ตามลำดับ

5. แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดย ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางที่เหมาะสม ดังนี้

5.1 ด้านบริบท ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง ดังนี้ พัฒนาดำเนินนโยบาย หลักของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความพร้อม และมีความเหมาะสม บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการที่มีความรู้ และทักษะในการดำเนินงานโครงการ มีการ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ให้เป็นไปตามระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม และมีการประชุม กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

5.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง ดังนี้ มีการขออนุมัติ โครงการ แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความพร้อม และมีความเหมาะสม การประชุมอบรมเชิง ปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุที่จำเป็นใน การดำเนินการโครงการ บุคลากรต้องยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต และนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ

5.3 ด้านกระบวนการ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง ดังนี้ มอบหมายงาน หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรให้ชัดเจน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีมของ บุคลากร เน้นกระบวนการดำเนินงาน PDCA นิเทศ ติดตาม ประเมิน ผลการปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคปัญหา การดำเนินโครงการ

5.4 ด้านผลผลิต ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง การประชุมชี้แจง วาง แผนการดำเนินโครงการ ความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่น ติดตาม และประเมิน ผล สรุปผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการ การติดตามผลการปฏิบัติงาน อุปสรรคปัญหา และ ข้อเสนอแนะ และสรุปผลรายงานการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านบริบท ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากเป็นอันดับที่สอง และเมื่อพิจารณารายชื่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการพัฒนาจิตสาธารณะ เป็นแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความประพฤติ และค่านิยม และกิจกรรมของโครงการช่วยทำให้นักเรียนมีจิตสาธารณะมากขึ้น ผลการวิจัยที่ปรากฏทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการประเมินด้านบริบทนั้น เป็นการประเมินมีความสอดคล้องกับหลักนโยบายหลักของกระทรวงศึกษา โรงเรียนได้กำหนดความสำคัญของความจำเป็นของโครงการอย่างชัดเจน และกิจกรรมโครงการช่วยปลูกฝังเรื่องจิตสาธารณะแก่นักเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่มุ่งสนใจในหลักการ วัตถุประสงค์ ความเป็นมา และความสำคัญในการเตรียมการก่อนที่จะดำเนินโครงการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการ เหตุผลให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของโรงเรียน เพราะโรงเรียนได้นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักในการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอน จำนวน 114 คน และนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 338 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท (Context) หลักการวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับ ชงชัย ค้อโนนแดง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จากการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา ด้านบริบทของโครงการ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ความสอดคล้องของโครงการกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของโรงเรียน โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน โรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และ

ชุมชน และโครงการมีความเหมาะสมกับบทบาท และหน้าที่ของโรงเรียน และโครงการ มีความสอดคล้องกับสภาพชุมชน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากเป็นอันดับที่สี่ และเมื่อพิจารณารายข้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมและเพียงพอ คณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบ ด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งเป็นตัวแทนของบ้าน วัด โรงเรียน และบุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ ผลการวิจัยที่ปรากฏทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรม การดำเนินงานที่เป็นระบบ ระยะเวลา วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ สิ่งแวดล้อม และโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในขั้นต้น ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการชี้แจงเป้าหมายในการจัดกิจกรรมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย ค้อโนนแดง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จากการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนเจริญวิทยา ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ระบบการบริหารภายในโรงเรียน เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรม รองลงมา คือ สถานที่ดำเนินโครงการเพียงพอและเหมาะสม และวิทยากร มีความรู้ และความสามารถเหมาะสม และสอดคล้องกับ กาญจนา อิ่มจีน (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบางป่อวิทยาตม จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน จำนวน 334 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีความพร้อม ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากเป็นอันดับที่สาม และเมื่อพิจารณารายข้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ และมีการประชุมและวางแผนการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ ผลการวิจัยที่ปรากฏทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีการวางแผนการดำเนินโครงการที่ชัดเจนและมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินโครงการ ต้องรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย ค้อโนนแดง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนเจริญวิทยา ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานตามโครงการชัดเจน รองลงมา คือ การประชุมวางแผน การดำเนินกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ กิจกรรมครูพระสอนวิชาพระพุทธศาสนา กิจกรรมการจัดนิทรรศการวันสำคัญทางศาสนา และมีการนำผลประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ ประมวล ฝอพน (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนวัดบางนาใน สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากเป็นอันดับที่หนึ่ง และเมื่อพิจารณารายข้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผลการดำเนินงานโครงการทำให้นักเรียนดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ และสิ่งแวดล้อม ด้วยความเต็มใจมากขึ้น ผลการดำเนินงานโครงการทำให้นักเรียนช่วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ทำงานด้วยความเต็มใจมากขึ้น และโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน ให้ประโยชน์แก่โรงเรียน และชุมชน ผลการวิจัยที่ปรากฏทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเป็นผู้ที่มีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วยังได้รับความร่วมมือจากนักเรียน

เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การมีจิตสาธารณะ จิตอาสา มีน้ำใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ประมวล ฝอฝน (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนวัดบางนาใน สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิตของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้ การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ รองลงมา คือ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ มีผลประเมิน และผลการประเมินกิจกรรมตามโครงการ และสอดคล้องกับ เพ็ญ เพ็ญ เสนไสย (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม โรงเรียนวัดประหาระปือธรรม สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านผลผลิต (Product) ผลการประเมินพบว่า ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ในภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5. แนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางที่เหมาะสม ดังนี้

5.1 ด้านบริบท ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง ดังนี้ พัฒนากฎหมายหลักของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความพร้อม และมีความเหมาะสม บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการที่มีความรู้ และทักษะในการดำเนินงานโครงการ มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ให้เป็นไปตามระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม และมีการประชุม กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย ค้อโนนแดง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลา ดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติจริงได้ ความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการประสานงานระหว่างบุคลากรทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ และสอดคล้องกับ กาญจนา อิมจีน (2555, 102) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านบริบท ผู้บริหารโรงเรียนตั้ง

คณะทำงาน กำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติจริงได้ และโครงการมีความสอดคล้องโครงการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบกับคณะทำงานมีการประสานงานระหว่างบุคลากร

5.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง ดังนี้ มีการขออนุมัติโครงการ แต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความพร้อม และมีความเหมาะสม การประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุที่จำเป็นในการดำเนินการโครงการ บุคลากรต้องยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต และนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ (2551, 112) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาวิทยากรโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรม รองลงมา คือ สถานที่ดำเนินโครงการเพียงพอ และเหมาะสม และวิทยากร มีความรู้ และความสามารถเหมาะสม ครุมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรม โรงเรียนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี และโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการจัดกิจกรรม และกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับ วัชรวิรัตน์ บุญศิริ (2553, หน้า 108) ได้ทำการประเมินโครงการพุทธธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมในระดับมาก คือ แต่งตั้งคณะกรรมการ และมอบหมายงานให้ชัดเจน ให้ความรู้และแนวทางในการจัดกิจกรรมโครงการในโรงเรียนอย่างถูกต้องสม่ำเสมอ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและเพียงพอ จัดหางบประมาณในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม กำหนดเป้าหมาย และระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน ชี้แจงเป้าหมายให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

5.3 ด้านกระบวนการ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง ดังนี้ มอบหมายงานหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรให้ชัดเจน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีมของบุคลากร เน้นกระบวนการดำเนินงาน PDCA นิเทศ ติดตาม ประเมิน ผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคปัญหา การดำเนินโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย ค้อโนนแดง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานตามโครงการชัดเจน รองลงมา คือ

การประชุมวางแผน การดำเนินกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และมีการนำผลประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับ วัชรวิวรรณ บุปศิริ (2553, หน้า 108) ได้ทำการประเมินโครงการพุทธธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมในระดับมาก คือ โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โรงเรียนมีการประสานกับบุคลากรภายในและภายนอกองค์กร โรงเรียนมีการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรม และมีการนำผลการประเมินมาทบทวนหรือปรับปรุงแก้ไข พัฒนาในการจัดกิจกรรม มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

5.4 ด้านผลผลิต ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทาง ดังนี้ การประชุมชี้แจงวางแผนการดำเนินโครงการ ความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่น ติดตาม และประเมินผลสรุปผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการ การติดตามผลการปฏิบัติงาน อุปสรรคปัญหา และข้อเสนอแนะ และสรุปผลรายงานการดำเนินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย ค้อโนนแดง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนเจริญวิทยา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วยังได้รับความช่วยเหลือจากนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ กาญจนา อิ่มจีน (2555, 104) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีประสิทธิผลของโครงการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเป็นผู้ที่มีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแนวทางการประเมินโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการปฏิบัติกิจกรรมทุกด้านของโครงการในโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ควรจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการพัฒนาจิตสาธารณะในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง โดยการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ในกิจวัตรประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือกิจกรรมในโอกาสต่างๆ และให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

1.3 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่โครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนครอบคลุม สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินโครงการ พร้อมทั้งมีการปรับปรุงโครงการหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการนำเอาแนวทางโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนจัดทำหลักสูตร และสอดแทรกเนื้อหาบูรณาการให้มีความเหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีความเหมาะสม และเกิดสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินการจัดกิจกรรม

2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามโครงการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ต่อไป

2.3 ควรศึกษาผลกระทบของการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาจิต
สาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน ในลักษณะและรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้เหมาะสมกับความ
ต้องการ และวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการ
พัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดความ
ร่วมมือในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนต่อไป

2.5 ควรมีการศึกษารูปแบบกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการ
ดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์